

Trijne Vermunt

Over het vertalen van de eerste zin van Ana Iris Simón, *Feria*

Trijne Vermunt (1977) is Nederlandse maar woont en werkt al jaren in België. Ze studeerde Spaans en Duits in Antwerpen en Madrid, is literair vertaalster en werkt daarnaast als tolk. Ze geeft regelmatig les aan aspirant-vertalers (onder meer aan de Vertalersvakschool) en was lid van de Adviescommissie vertalingen in het Nederlands van Literatuur Vlaanderen. Ze vertaalde onder andere werk van Ana Iris Simón, Manuel Vilas, Antonio Ortuño, María Gainza, Marcos Giralt Torrente, Ramiro Pinilla, Julián Ayesta, Antonio Ungar, Rodrigo Rey Rosa en Tomás Eloy Martínez. In 2006 ontving ze het Charlotte Köhler Stipendium. 'Over het vertalen van de eerste zin van Ana Iris Simón, Feria' verscheen eerder op de website van Athenaeum Boekhandel.

Over het vertalen van de eerste zin van Ana Iris Simón, *Feria*

Me da envidia la vida que tenían mis padres a mi edad.

Zo luidt de eerste zin van *Feria*, het debuut van Ana Iris Simón (1991). Geen moeilijke zin, in een handomdraai vertaald, maar verschillende mogelijkheden zijn er (bijna) altijd, en voor iedere gemaakte vertaalkeuze is er een reden. Relevant voor de vertaling van dit eerste zinnetje is de stortvloed van lange zinnen die erop volgt, geschreven in een snel, spreektaalig Spaans waar tempo en schwung regeren in plaats van orde en correctheid.

Hollen door La Mancha

In *Feria* is het hollen geblazen, alleen aan het einde van de alinea's laat Simón de lezer even uitpuffen. Vol vuur trekt ze van leer tegen alles wat volgens haar onterecht als 'vooruitgang' wordt aangemerkt, al is er naast baldadigheid en verontwaardiging ook plaats voor poëzie en bedachtzaamheid, zeker tegen het einde, als de roman vooral een liefdevol eerbetoon wordt aan haar ouders en grootouders, aan de plek waar Simón vandaan komt, La Mancha, en haar beroemdste streekgenoot, Don Quichot. Onderweg laat ze ons met veel humor en gevoel kennismaken met haar markante familieleden en met gebruiken en gewoonten van vroeger waarnaar ze terugverlangt.

Feria ademt Spanje: als Simón vertelt over de kermis, loop je er als lezer zelf rond, als haar vader haar het weidse landschap van La Mancha laat zien, sta je naast hem. Dat moet in de Nederlandse versie dus ook zo zijn. Het boek wemelt van de verwijzingen naar de nationale, regionale en soms ook heel lokale cultuur, die de Nederlandstalige lezer zonder toelichting weinig zeggen. Als vertaler wil je dat lezers zoveel mogelijk meekrijgen van de culturele lading van bepaalde begrippen, maar je wil ze ook niet overvoeren, omdat te veel uitleg hinderlijk is en afremt, en ten koste zou gaan van de vlotheid en naturel die kenmerkend zijn voor Simóns stijl, want ze houdt de vaart er voortdurend in.

Niet te keurig vertalen

Dat is de reden dat het niet is geworden 'Ik benijd mijn ouders om het leven dat zij hadden op mijn leeftijd', wegens te hoogdravend, maar ook niet 'Ik ben jaloers op het leven dat mijn ouders leidden op mijn leeftijd', wegens nog steeds wat te keurig, en natuurlijk ook omdat twee keer 'op' niet fraai is en omdat eindigen met 'op mijn leeftijd' de zin in het Nederlands wel erg schokkerig en bonkig tot stilstand laat komen. Het is geworden:

Ik ben jaloers op het leven dat mijn ouders hadden toen ze zo oud waren als ik.

Geen al te verzorgde woordcombinaties waar ze in het Spaans ook niet staan (en wel hadden kunnen staan), en zowaar een bijzinnetje in plaats van, letterlijk vertaald, ‘op mijn leeftijd’, omdat zo’n bijzin weliswaar langer is, maar hier een mooier ritme oplevert (volgens de vertaler althans). Moge daarmee voorgoed de stelling uit de wereld zijn dat het Spaans altijd meer woorden nodig heeft dan het Nederlands!